

Fonák világ, kifordított színház

Nem kis kockázat 2018 tavaszán színre vinni a '60-as évek elején létrejött, első magyar musicalként hirdetett zenés drámát, ám Novák Eszter művészeti vezető és társulata vállalta, hogy a váradi születésű Hubay Miklós író, dramaturg születésének centenáriuma az utóbbi évtizedekben ritkán játszott darab előadásával ünnepelejk. Nagyváradon fél évszázada mutatták be a Radnóti Miklós költő sorsát felidézõ művet, a mostanitól egészen eltérõ formában és az akkor érvényes felhanggal. (Az akkori játszókat egyikét, Bató Idát nagy tapsal köszöntötték is a nézők és kollégái ez alkalomból a bemutató után.)

A nagy kihívás éppen az érvényesség, az érzékenységre nem túl fogékony korunkban. Az *Egy szerelem három éjszakája* dalai többnyire nem váltak slágerré, a szövegből nem születtek bonmot-k, hogy vonzóvá tegyék, az alkotóknak egyetlen lehetőségük maradt: olyan előadást létrehozni, amely képes megszólítani mindegyik generációt, s amely egyaránt utat talál az értelem és érzel-

mek felé. Úgy alkotni formabontó, korszerű produkciót, hogy a drámai, a zenei világ, a történet érthető maradjon.

Kellett ehhez a dramaturg, hogy rendbe tegye a szöveg dinamikáját, és a rendező, aki tudja a zenét és a prózát egymás szerves részeivé tenni, úgy formát bontani, hogy új, egységes formát teremtsen, hogy az előadás hatni tudjon, s gondolatokat is ébresszen a mi korunkról, arról, ami körülöttünk és velünk történik.

A váradiak előadásában a háború közepette, a teljhatalmú házmesterek országává lett hazában és valamikori nagypolgári lakásban virul a szerelem. Szép ifjúság az elcsúfított világban. Ahol pénzért meg lehet venni az életet és elveszíteni az élet értelmét, és ahol a szó sem szabad, s a vers halálos bűn lehet. Bálint, a költő és felesége, Júlia szerelme a kifordított, szépségétől megfosztott világban tragikumba fullad.

Hahó! Hahó! – hívják egymást rémülten, rettegve, hogy nem jön válasz. Aztán a harmadik éjszakán a háromkirályok jönnek, József Attila verséből léptek elő, de a költő utolsó, rájuk bízott versét nem tudják elmondani.

Novák kimozdította a nézőket komfortzónájukból: felültette a színpadra, s a nézőtér vált játékterré, egy valamikor pompás villává alakult, ahová a fiatalok barátai, az ügyész és gondtalan neje, a légős házmester hozzák be a világ szörnyűségeit. S hogy az új forma tökéletes legyen, a rendező szellemesen figyelmeztet: színházban vagyunk. Melitta, az

ügysz felesége festményszerű ruhájára a színház épületét és annak részeit festették. A formával kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy Novák kiválóan tudja használni játékra az alternatív teret. Kevés rendezőnek sikerül, legutóbb Andrei Œerbannak Kolozsváron, de az is régen volt.

Az *Egy szerelem három éjszakája* az emberit mutatja meg egy szörnyűségekkel teli világban. Tiszteletadás Radnótinak, és mindennek mementója, ami elveszhet néhány őrült eszme miatt. Öröm, boldogság, majd búcsú mindentől, ami élhetővé tette a világot s az életet. S mialatt a nagyszerű színészi játékot csodálom, mialatt könnyeinket törölgetjük, akaratlanul is felrémlik napjaink gyűlöletbeszéde, az eszmék menti kirekesztési, büntetési szándék.

Képalá

Novák Eszter a közönségtalálkozón azt mondta, szeretné, hogy ne legyen időszerű a darab és az előadás. Sokan gondoljuk így, akkor is, ha az időszerű előadásokat szeretjük. „Jobb a műnap, mint a nap, / anyagnál a műanyag, / fogsornál a műfogsor, / doktornál a műdoktor, / nemzetnél a műnemzet, / rendet, rendet, műrendet!” – szól a *Planta dal*. Hát valahogy így állunk mostanság.

Nagyvárad Szigligeti Színház
HUBAY MIKLÓS – RÁNKI GYÖRGY
– VAS ISTVÁN:

Egy szerelem három éjszakája
musical

Szereplők:

Bálint: Sebestyén Hunor
Júlia: Tasnádi-Sáhy Noémi
Viktor: Kiss Csaba
Dr. Szegilongi Lajos: ifj. Kovács Levente
Melitta: Fábián Enikő
Légós: Hajdu Géza
Barátok: Dimény Levente,
Kocsis Gyula, Szotyori József, Csatlós Lóránt

Rendező: Novák Eszter

Dramaturg: Kárpáti Péter

Díszlet- és jelmeztervező:

Florina Bellinda Vasilatos

Hangszerelés: Barabás Árpád

Fordító: Czvikker Katalin

Zenei vezető: Brugós Anikó

Koreográfus: Dimény Levente

Zenei asszisztens: Szép András

Novák Eszter szereposztása tökéletes. Nagyszerű alakítások, semmi pátoasz, csak okos, de érzékeny, őszinte játék, és kiváló énektudás. Könnyedség és drámaiság egyszerre mutatkozik meg a színészi játékban.

Az *Egy szerelem három éjszakája* olyan előadás, mint Guillaume Apollinaire *Búcsú* című verse, mellyel Bálint, a költő búcsúzik

szerelmétől: „Letéptem ezt a hangszálat / Már tudhatod az ősz halott / E földön többé sose látlak / Ó idő szaga hangszálat / És várlak téged tudhatod”. (Vass István fordítása)

SIMON JUDIT